

OTSUS

Vaidlustusaja number	3-25/278422
Otsuse kuupäev	29.01.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	MOONRAY OÜ vaidlustus Politsei- ja Piirivalveameti riigihankes „IR lasersihikute soetamine“ (viitenumber 278422) MOONRAY OÜ pakkumuse tagasilükkamise ja Baltic Fox OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, MOONRAY OÜ, esindaja vandeadvokaat Mart Parind Hankija, Politsei- ja Piirivalveamet, esindaja Lysann Viitamees
Vaidlustuse läbivaatamine	Kolmas isik, Baltic Fox OÜ Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta vaidlustus rahuldamata.**
- 2. Jätta MOONRAY OÜ vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 14.05.2024 avaldas Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris lihthankemenetlusena läbiviidava riigihanke „IR lasersihikute soetamine“ (viitenumber 278422) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh Lihthankemenetluse kord (edaspidi Kord) ja tehniline kirjeldus (edaspidi TK).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitasid pakkumuse MOONRAY OÜ, Baltic Fox OÜ ja Bristol Defence OÜ.

2. Politsei- ja Piirivalveameti 30.12.2024 otsusega 20-2.28/6-14 (edaspidi Otsus) lükati tagasi MOONRAY OÜ ja Bristol Defence OÜ pakkumused (Otsuse p-id 2 ja 3 koos alapunktidega) ja tunnistati vastavaks ja edukaks Baltic Fox OÜ pakkumus (Otsuse p-id 1 ja 4).

3. 03.01.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) MOONRAY OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise ja Baltic Fox OÜ (edaspidi Kolmas isik) pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 09.01.2025 kirjaga nr 12.2-10/3 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 14.01.2025 ja neile vastamiseks 17.01.2025. Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ning menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija. Kolmas isik seisukohti ei esitanud.

Vaidlustuskomisjon ei rahuldanud Vaidlustaja taotlusi ekspertiisi tellimiseks vaidlustusmenetluses ega Hankija kohustamiseks tagastada Vaidlustajale näidistoode, et Vaidlustaja saaks ise tellida sellele teisese mõõtmise. Vaidlustuskomisjon ei pea antud juhul asja lahendamiseks vältimatult vajalikuks Vaidlustaja pakutud seadme osas ekspertiisi nime all uute mõõtmiste läbiviimist, kuna vaidlustuskomisjon kontrollib vaidlustusmenetluses Hankija otsuse õiguspärasust ega kontrolli pakkumuse vastavust RHAD-ile Hankija eest.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **MOONRAY OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Vaidlustaja pakkumus on tagasi lükatud ebaõigesti

5.1.1. TK p-i 29.3 järgi peab pakutava seadme IR laseri lainepikkus peab olema 845 (± 25) nm, st minimaalne lubatud näitaja on 820 nm ja maksimaalne lubatud näitaja on 870 nm.

Hankija kontrollis pakkumuste vastavust sellele nõudele, viies pakkujate esitatud näidistooded valgustehniliste parameetrite kontrolli Tallinna Tehnikaülikooli (edaspidi TTÜ). TTÜ-s teostatud mõõteprotokollist nähtub, et Vaidlustaja näidistoote IR laseri (režiimis IRH) maksimaalne lainepikkus on 818 nm, mõõtemääramatusega ± 1 nm. Seega on Vaidlustaja pakkumus tagasi lükatud põhjusel, et Hankija – tuginedes TTÜ mõõteprotokollile – on seisukohal, et Vaidlustaja näidistoote IR laseri lainepikkus on nõutust 1 nanomeetri võrra väiksem.

5.1.2. TTÜ teostatud mõõtmine ei andnud õiget tulemust ja/või TTÜ teostatud mõõtmises oli protseduurilisi minetusi.

Vaidlustaja pakkumuse osaks oleva TK real nr 29 on pakutava seadme – ja ühtlasi näidistoote – tootja andmeil seadme IR laseri lainepikkus 835 nm. Vastupidiste kaalukate tõendite puudumisel ei ole Hankijal ega vaidlustuskomisjonil põhjust kahelda seadme tootja esitatud andmete õigsuses.

5.1.3. TK p 31 sätestab, et *nõutud näitajad peavad olema saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi*. Temperatuur mõjutab laseri lainepikkuse näitajaid. TK p 31 oli aluseks ka näidistoodete testijale TTÜ-le.

Vaidlustaja näidistoote mõõteprotokollilt lk-lt 2 nähtub, et näidist testiti ruumis, mille

temperatuur oli $25,2 \pm 1,0$ °C. Teisisõnu, ruumi temperatuur võis olla ka 24,2 °C, mis on Hankija seatud tingimuste rikkumine. Tegu ei ole üksnes formaalse rikkumisega vaid potentsiaalselt olulist sisulist tähendust ja mõju eviva rikkumisega, kuivõrd temperatuur mõjutab mõõtetulemusi. Vaidlustaja pakkumusele ei saa ette heita tema näidistoote IR laseri lainepikkuse nõutavasse vahemikku mittejäärmist temperatuuritingimustes, mis ei vastanud Hankija nõuetele.

5.1.4. Teine oluline aspekt, mida TTÜ mõõteprotokollil puhul tähele panna: protokoll kajastab küll testimiskeskonna (ruumi) temperatuuri, aga mitte testitava seadme temperatuuri. TK-s mainitud „temperatuuritingimused“ peavad hõlmama mõlemat. Adekvaatsete mõõtetulemuste saamiseks ei pruugi piisata vaid sellest, et tuba on sooja temperatuuriga. Testides ühte ja sama laserseadet erinevatel seadmetemperatuuridel, on võimalik saada erinevad tulemused.

5.1.5. Eeltoodud põhjustel peab Vaidlustaja põhjendatuks ja vajalikuks, et tema näidistoote suhtes viidaks läbi kordusmõõtmine TTÜ-s teostatud mõõtmise tulemusi arvesse võtta ei saa ja vaidlustusmenetluse tulemus sõltub peasjalikult Vaidlustaja näidistoote kordusmõõtmise tulemustest

5.2. Kui Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamine on õigusvastane, tähendab see, et pakkumus, mis tegelikult vastab Riigihanke tingimustele, on jäetud hindamiselt kõrvale. Seetõttu Vaidlustaja nõuab, et vaidlustuskomisjon tunnistaks kehtetuks ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse.

5.3. 14.01.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.3.1. Hankija vastus ei kummuta vaidlustuses esile toodud kahtlusi minetuste kohta Vaidlustaja näidistoote testimisel.

5.3.1.1. Kritiseerida tuleb Hankija väidet, et tal *ei ole põhjust kahelda TTÜ esitatud andmete ja mõõtemetoodika õigsuses, kuivõrd tegemist on pikaajalise kogemusega ning Eesti Akrediteerimiskeskuse poolt akrediteeritud laboriga*. TTÜ on tunnustatud ülikool ja labor, mis aga ei tähenda, et TTÜ teostatud töödesse tuleks suhtuda kriitikavabalt ja võtta nende järeldused üle ilma mistahes omapoolse kontrolli ja analüüsita. Iga konkreetse laboritöö kvaliteeti tuleb hinnata eraldi, labori ajalooline tegevus siin tähendust ei oma.

5.3.1.2. Riigihanget viib läbi Hankija, mitte TTÜ ja Riigihankes tehtavate otsuste õigsuse eest vastutab Hankija. Tõik, et Hankija on teatava töölõigu pakkumuste vastavuse kontrollist *outsource* inud TTÜ-le, ei vabasta Hankijat vastutusest.

5.3.1.3. Hankija väited temperatuuri *varieeruvusest* ei ole asjakohased. Isegi kui möönda, et toatemperatuuri ei ole võimalik *absoluutse täpsusega* fikseerida, siis on fakt, et TK p-i 31 järgi pidid *nõutud näitajad olema saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi*. Isegi kui sisustada seda tingimust viisil nagu seda teeb Hankija vaidlustusmenetluses, st 25 kraadi tingimus hõlmab vaid toa- ja mitte seadmetemperatuuri (millega Vaidlustaja ei nõustu), siis on ilmne protokollil rikkumine, kui Vaidlustaja näidistoodet testiti ruumis, mille temperatuur oli $25,2 \pm 1,0$ °C (ehk toatemperatuur võis olla ka 24,2 °C).

5.3.1.4. Hankija on pakkujate näidistoodetelt nõudnud punktuaalset vastavust teatavatele numbrilistele nõuetele. Hankija peab ka ise lähtuma samast standardist. Vaidlustaja jääb väite juurde, et ka pisemad erinevused temperatuuritingimustes võivad mõjutada mõõtetulemusi.

5.3.1.5. TTÜ töötajate personaalne kogemus, et +/- 5 °C ei oma praktilist tähendust, ei ole piisav ega relevantne, sest TK p 31 sätestas konkreetse temperatuuritingimuse, mille kohaldamine ei 3 (9)

sõltu kellegi arvamusest või kogemusest.

5.3.1.6. Hankija väide, et TK p-is 31 esitatud *temperatuuritingimus* ei hõlma seadmetemperatuuri, on paljasõnaline. TK-st sellist välistust lugeda ei saa. Kahtluse korral tuleb riigihanke alusdokumente tõlgendada pakkujale soodsamalt ja pakkujale soodsam on tõlgendus, mille järgi pidi ka testitav seade olema ruumiga samal temperatuuril.

5.3.1.7. Hankija väide, et *TK-s toodust järeldub, et ka olenemata seadme (ja selle osade) iseenda temperatuurist, peab seade olema suuteline TK-s toodud vastavat lainepikkust 25-kraadises keskkonnas saavutama*, on otsitud ja väär.

TK-st midagi niisugust ei järeldu. Hankija läheb seda väites vastuollu omaenda sõnadega, et tema *teadmise kohaselt mõjutab temperatuur energiaallika mahutavust*. Hankija ei saa, jäädes reaalsuse ja füüsikareeglite piiresse, argumenteerida, et seade peab mingeid näitajaid andma mistahes temperatuuril.

6. Hankija, **Politsei- ja Piirivalveamet**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Vaidlustaja pakkumust ei ole tagasi lükatud ebaõigesti

6.1.1. Vastavustingimuse „Näidise esitamine“ kohaselt pidi pakkuja pakkumuse vastavuse hindamiseks esitama TK-le vastava IR lasersihiku näidise, mis peab olema identne toodetega, mida pakkuja kavatseb raamlepingu täitmise käigus Hankijale müüa. Seega on Hankija juba Riigihanke algusest teatavaks teinud, et esitatud näidist kasutatakse vastavuse hindamiseks.

Kui Hankija on nõudnud koos pakkumusega konkreetsetele ning kaalutusruumita kontrollitavatele parameetritele vastava näidise esitamist ja pakkuja poolt esitatud näidis neile parameetritele ei vasta ega ole RHS-is lubatud tingimustel käsitatav samaväärsena, ei saa pakkumust vastavaks tunnistada (vt TlnHKO 3-15-195, p 23).

6.1.2. Vaidlustaja näidisele visuaalset vastavuse kontrolli tehes ning näidist katsetades tekkis Hankijal kahtlus, et Vaidlustaja esitatud näidistoote IR laseri lainepikkus ei vasta TK-le. Seetõttu teostas Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudi valgustehnika labor (TTÜ) Hankija tellimusel valgustehnilise mõõtmise, mille eesmärgiks oli kontrollida seadme valgustehnilisi parameetreid. Sealjuures on Hankija edastanud TTÜ-le Vaidlustaja esitatud seadme tehnilised parameetrid vaid ulatuses, mis on vajalikud konkreetse valgustehnilise mõõtmise teostamiseks (valgustehnilise mõõtmiste aruanne nr MP_20241201_L_PPA, lk 2, tabel „Andmed töö tellijalt“).

6.1.3. Valgustehniliste parameetrite kontrolli tulemusena (TTÜ valgustehnilise mõõtmiste aruanne nr MP_20241201_L_PPA, tabel 1) selgus, et seadme IR laseri (režiimis IRH) maksimaalne lainepikkus on 818nm, mõõtemääramatusega +/- 1nm, mis on vähem kui TK p-is 29.3 nõutu (845 (±25) nm). Hankijal ei ole põhjust kahelda TTÜ esitatud andmete ja mõõtemetoodika õigsuses, kuivõrd tegemist on pikaajalise kogemusega ning Eesti Akrediteerimiskeskuse poolt akrediteeritud laboriga.

6.1.4. Temperatuur +25 kraadi Celsiust on standardtemperatuur valgustehnoloogiliste mõõtmiste teostamisel. Seda kinnitab ka asjaolu, et TTÜ mõõtemetoodika aluseks on standard „EVS-EN 13032-1:2004+A1:2012 Lampide ja valgustite fotomeetriliste andmete mõõtmine ja esitamine. Osa 1: Mõõtmine ja failiformaat“. Seega on ka TTÜ standardtemperatuuriks mõõtmiste teostamisel +25 kraadi.

6.1.5. Vaidlustaja väidete kohaselt on Hankija enda seatud tingimusi rikkunud mh olukorras, kus näidist on testitud ruumis, mille temperatuur oli $25,2 \pm 1,0$ °C, kuivõrd TK p-i 31 kohaselt peavad TK-s nõutud näitajad olema saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi.

Temperatuuri varieeruvus on sarnaste testide praktikas tavapärane, kuivõrd füüsikaliselt ei ole võimalik temperatuuri absoluutse täpsusega ning ilma mõõtemääramatuseta määrata. TTÜ kogemuse põhjal ei sõltu käesoleval juhul mõõdetav parameeter - tipplainepikkus (Peak Wavelength) λ_p - seadme ja ümbritseva keskkonna temperatuurist intervallis +/- 5 kraadi Celsiust (esitatud Tartu Ülikooli füüsika instituudi plasm-spektroskoopia kaasprofessori ja TTÜ labori juhataja ja mõõtespetsialisti arvamused).

Hankija teadmiste kohaselt mõjutab temperatuur energiaallika mahutavust, mis omab otsest mõju seadme toiteallika elueale ja seeläbi ka seadme võimsusele. TTÜ selgituste kohaselt avaldab seadme keskkonna- ja töötemperatuur mõju küll IR-kiirgurite intensiivsusele (ehk võimsusele), kuid oluline on märkida, et seejuures intensiivsus ja lainepikkus (mida antud juhul mõõdeti) ei ole samatähenduslikud mõisted. Seega ei saanud +/- 1,0 °C ruumitemperatuuri kõikumine mõjutada tipplainepikkuse mõõtmise tulemust.

6.1.6. TTÜ juhhib tähelepanu ka sellele, et kõik mõõtmised omavad määramatust. Seetõttu tuleb TK-s nõutud temperatuuri (+25 kraadi) mõistlikult tõlgendada selliselt, et arvestada tuleb ka testkeskkonna temperatuuri varieeruvusega, mida ei ole praktikas võimalik täielikult välistada. Seega tuleb ruumi temperatuuri mõõtmisel kindlasti ka mõõtemääramatus lisada.

6.1.7. Vaidlustaja väidab, et TTÜ protokoll kajastab testimiskeskkonna (ruumi) temperatuuri, aga mitte testitava seadme temperatuuri. Hankija on seisukohal, et TK-st ei tulene seadme enda temperatuuri käsitlust ja Hankija on piirdunud vaid nõudega, et +25 kraadises testimiskeskkonnas vastab toote lainepikkus nõutule. Seadme sisu (optilise seadme ehk laseri) temperatuuri mõõtmine ei ole tehnoloogiliselt võimalik ilma seadet lahti monteerimata.

6.2. Hankija esitas 17.01.2025 täiendava seisukoha.

6.2.1. Vaidlustaja seisukohad ei kummuta fakti, et ruumi temperatuur valgustehnilise mõõtmise teostamise hetkel oli TK-le vastav.

Vaidlustaja väitel on ilmne protokollrikkumine, kui Vaidlustaja näidistoodet testiti ruumis, mille temperatuur oli $25,2 \pm 1,0$ °C (ehk toatemperatuur võis olla ka 24,2 °C).

TK koostamisel lähtus Hankija EN standardist, millest lähtuvad ka laborid valgustehniliste mõõtmiste teostamisel. Vaidlustus selle osas, et mõõtemääramatuse arvestamine temperatuurilistel mõõtmistel on protokollrikkumine, on alusetu. Kui lähtuda Vaidlustaja tõlgendusest, et TK p-is 31 toodud temperatuuri tuleb lugeda nii, et tegemist saab olla ainult sellise testkeskkonnaga, mille temperatuur on absoluutse täpsusega +25 kraadi, ei oleks võimalik Hankijal isegi kõnealust laboritesti läbi viia, kuivõrd laborile etteantud mõõtemetoodika standardist tulenevalt on temperatuuri mõõtemääramatus paratamatu. Sisuliselt üritab Vaidlustaja luua olukorda, kus Hankijal ei ole objektiivselt võimalik seadmete vastavust mitte mingil juhul põhjanevalt kontrollida ja isegi kui teha (või kui Hankija oleks teinud) Vaidlustaja näidisele samas (või teises) laboris kordusmõõtmine, ei oleks olnud võimalik mõõtmist teostada ilma mõõtemääramatuseta.

6.2.2. Käsitledes konkreetselt testkeskkonna temperatuuri ($25,2$ °C +/- 1 °C), tuleb seda tõlgendada järgmiselt: konkreetse keskkonna tõeline temperatuur jääb $24,2$ °C- $26,2$ °C vahele. Kuivõrd absoluutselt täpset mõõtmist ei ole võimalik teostada, märgib Hankija, et temperatuuri väärtust $25,2$ °C peetakse antud kontekstis testkeskkonna tõenäoiseimaks temperatuuriks. *Mõõtemääramatus on kahe mistahes aktsepteeritava mõõteväärtuse võimaliku erinevuse kirjeldaja. Mõõtemääramatus kaasneb iga füüsikalise pidevsuuruse mõõtmisega.* (I. Peil, K. Tarkpea. Sissejuhatus füüsikasse. Kulgliikumise kinemaatika. Peatükk 2.5.1: Mõõtmise täpsuspiirid ja mõõtemääramatus. <https://opik.fyysika.ee/index.php/book/section/240#/section/240>).

6.2.3. Jääb ebaselgeks, mida peab Vaidlustaja silmas tingimuse *pakkuja kasuks või kahjuks* 5 (9)

mõistmisega. Hankija väide on olnud, et (i) testimiskeskkonna temperatuurile kohaldub paratamatu määramatus, ning lisaks sellele (ii) ei mõjuta ka eksperdi sõnul temperatuuri paratamatu mõõtmatus käesolevas vaidlustuses relevanttsel määral mõõtmistulemust (seda kinnitavad faktiliselt ka testi käigus tehtud kordusmõõtmised). Eeltoodud tõsiasju ei saa tõlgendada või mõista ei pakkuja kahjuks ega kasuks.

Kõnealuse mõõtmise käigus saavutatud tulemus Vaidlustaja tootenäidise tipplaine pikkusest (818 nm) on mõõtemääramatusega +/-1 nm. Ka *pakkuja kasuks* tõlgendamisel jääb tipplaine pikkuse näit TK p-is 29.3 nõutust madalamaks (845+/25).

6.2.4. Ekstreemset temperatuurimuudatust (ja selle mõju) Hankija oma vastuses eelnevalt käsitletud ei ole. Testimise jooksul teostati korratud mõõtmisi, millega viidi mõõtmiste keskkonna ja mõõdetava seadme temperatuur (keskkonnaga stabiliseeritud) ka kümne kraadi võrra madalamale, ning see ei muutunud mõõdetavat parameetrit - tipplaine pikkus (Peak Wavelength) λ_p (muutus alla 1 nm). Mõõtmised kinnitasid seega ka asjaolu, et Peak Wavelength) λ_p ei sõltu antud kontekstis seadme ja ümbritseva keskkonna temperatuurist.

6.2.5. Vaidlustaja seisukohad ei kummuta fakti, et TK p-i 31 tingimuse kohaselt tuleb arvestada vaid testkeskkonna temperatuuriga. Hankijal tekib küsimus, mida tähendab Vaidlustaja hinnangul *seadme temperatuur* ning kas seda oleks võimalik üldse objektiivselt ja terviklikult mõõta. Seadme komponendid on juba oma toimimismehhanismi olemusest tulenevalt eri temperatuuridega (nt seadme IR-kiirguri keskpunkt ning seadme välikorpus). Seega jääb Hankija jätkuvalt seisukohale, et TK-s on temperatuuritingimusena käsitletud vaid seadet ümbritsevat keskkonda.

6.2.6. Keskkonna ja seadme töötemperatuur avaldab eelkõige mõju IR-kiirgurite intensiivsusele (võimsusele), mitte tipplaine pikkusele. Seda on kinnitanud Hankija eelnevas vastuses nii Tartu Ülikooli kui ka TTÜ eksperdid. IR-kiirgurite intensiivsus (võimsus) on vahetus seoses energiaallikaga. Vaidlustajal puudub alus eeldada, et enne seadme testimist on seda hoitud külmades/kuumades tingimustes. Sh tuleb arvestada, et mõõteprotokolli näol on tegemist standardprotokolliga, kus märgitakse protseduuriliselt olulisi andmeid. Hankija ei nõustu seisukohaga, mille kohaselt mõõteprotokolli seadme temperatuurilise seisukorra täpsustuse lisamata jätmine muudab mõõtmise ebapädevaks ja selle tulemusena saavutatud näidud ebausaldusväärseks.

6.2.7. Kui jõuda seisukohale, et tingimus tuleb tõlgendada pakkuja kasuks (isegi kui selle tingimuse täitmine oleks eluliselt võimatu), peab Hankija vajalikuks selgitada mõõtemetoodikat, mida on TTÜ mõõteprotokollis kasutatud.

TTÜ mõõtemetoodika põhineb standardil EVS-EN 13032-1:2004+A1:2012 Lampide ja valgustite fotomeetriliste andmete mõõtmine ja esitamine. Osa 1: Mõõtmine ja failiformaat. Eelnimetatud standardi kohaselt toimub mõõtmine järgmiselt: *Mõõtmisi ei tohi alustada enne, kui valgusallikas on fotomeetriliselt stabiliseerunud. Valgustugevuse mõõtmised tuleb sooritada vähemalt üks kord minutis 15 min kestel. Ükski lugemipaar ei tohi erineda enam kui 1% võrra miinimumist. Igal juhul tuleb saavutada iga katsetatava valgusallika elektriline ja fotomeetriline stabiilsus; ka kasutatav liiteseadis peab olema termilises tasakaalus.* Kasutatav mõõteprotseduur näeb ette, et mõõtmisel kasutatakse üksnes stabiliseeritud (valgus)kiirgusallikaid. Samuti kasutatakse mõõtevahendeid, mis on mõõdetavate parameetrite mõõtmiseks sobivad ning omavad vähimat mõju mõõtemääramatuse tekkeks. Seega stabiliseeritakse seade testkeskkonnale vastavaks. Stabiliseerimine tähendab, et seade on keskkonnas piisavalt pikaajaliselt, et teatud intervalliga testimise tagant annab seade täpselt samasuguse testitulemuse nagu varemgi. Vastasel juhul ei ole võimalik teostada ka kordusmõõtmisi ega saavutada usaldusväärset testitulemust.

6.2.8. Hankija ei väida, et ei vastuta Riigihankes tehtavate otsuste õigsuse eest.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Riigihanget korraldatakse lihthankemenetlusena, millisel juhul määrab Hankija RHAD-is lihthankemenetluse korra ja järgib RHS §-is 125 sätestatud nõudeid (RHS § 125 lg 2). Hankijal on kohustus järgida viidatud paragrahvis loetletud RHS-i sätteid. Kuna vaidluse all on Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise kohta, siis Hankija kohaldab RHS §-is 114 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti (RHS § 125 lg 5 teine lause). Antud juhul on lihthankemenetluse kord kehtestatud RHAD dokumendis Kord ja selle p-ides 6.1-6.4 on pakkumuse vastavuse kontrollimise reeglid ümber sõnastatud, kuid sisult analoogsed RHS § 114 lg-des 1 ja 2 sätestatuga:

6.1. Hankija kontrollib pakkumuste vastavust lihthanke alusdokumentides esitatud tingimustele.

6.2. Hankijal on õigus küsida pakkujalt esitatud pakkumuse kohta täpsustavaid andmeid ja täiendavaid selgitusi.

6.3. Hankija tunnistab pakkumuse vastavaks, kui see vastab hanke alusdokumentides sätestatud nõuetele. Hankija võib tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid hanke alusdokumentides esitatud tingimustest. Hankija teeb pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse.

6.4. Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui pakkumus ei vasta hanke alusdokumentides seatud nõuetele või kui pakkuja ei esita tähtjaks hankija nõutud selgitusi või kui pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust hanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankija teeb pakkumuse tagasilükkamise kohta põhjendatud kirjaliku otsuse.

8. Vaidlustatud Hankija Otsuse p-ist 2 (ja selle alapunktidest) nähtuvalt on Hankija otsustanud kokkuvõtlikult Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükata selle mittevastavuse tõtu TK alapunktile 29.3, mille kohaselt seadme IR laseri lainepikkus peab olema $845 (\pm 25) \text{ nm}$ (edaspidi TK p 29.3), kuid Vaidlustaja näidis sellele ei vasta (mõõtetulemus: 818 nm)..

Otsusest nähtuvalt on Hankija lasknud Vaidlustaja pakutava seadme valgustehnilise parameetrite kontrolli läbi viia Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudi valgustehnika laboril ja Hankija tugineb Otsuses Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise põhjuseid esitades eespoolnimetatud TTÜ labori valgustehniliste mõõtmiste aruandele nr MP_20241201_L_PPA (selle lisaks on mõõteprotokoll MP_20241201_L_PPA-1) (edaspidi TTÜ aruanne). TK-le vastavuse kontrollimiseks ekspertide kasutamine on iseenesest lubatav ja Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudi valgustehnika labor on EAK poolt akrediteeritud valgustehniliste parameetrite mõõtmiste läbiviimiseks (katselabor registreerimisnumbriga L285).

Vaidlustuse kohaselt ei andnud TTÜ teostatud mõõtmine õiget tulemust ja/või TTÜ teostatud mõõtmises oli protseduurilisi minetusi, mistõttu Hankija Otsus on vaidlustatud osas vale ja tuleb tunnistada kehtetuks. Samuti ei ole Vaidlustaja väitel Hankijal üldreeglina põhjust kahelda seadme tootja esitatud andmete õigsuses.

9. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustajal ei ole antud juhul õigust nõuda oma seadme vastavaks tunnistamist pakkumuses esitatud tootja kinnituse alusel, kuna Hankija on RHAD-is selgelt ette näinud pakkumuse vastavuse kontrollimise esitatud näidise alusel. Näidise esitamise/kasutamise eesmärk on sätestatud RHAD Vastavustingimuste punktis *NÄIDISE ESITAMINE*. Hankija on kohustatud oma reeglitest Riigihanke läbiviimisel kinni pidama (seda nõuab pakkujate võrdse kohtlemise põhimõte RHS § 3 p-is 3) ja Vaidlustaja näidise kaudu pakkumuse vastavuse kontrolli läbiviimine iseenesest näitab formaalselt, et Hankija on seda ka teinud.

Veelgi enam – vaidlustuskomisjon märgib, et antud juhul erinevad IR laser seadme lainepikkuse andmed Vaidlustaja pakkumuses esitatud Lisa 1 tehniline kirjeldus p-is 29.3 ja pakkumuses esitatud tootja spetsifikatsioonis, mis on mõeldud Riigihankes esitamiseks: Vaidlustaja on

pakkumuses märkinud, et seadme *Lainepikkus on 835 nm*, seda on rõhutanud Vaidlustaja ka vaidlustusmenetluses, kuid tootja spetsifikatsioonis on *IR Laser Wavelength (nm) 830*. Samas puuduvad tootja spetsifikatsioonis andmed selle kohta, millisel temperatuuril on need näitajad saavutatud ja vaidlustuskomisjonile ei ole need andmed äratuntavad ühestki Vaidlustaja pakkumuses esitatud testraportist (nt pakkumuses esitatud dokumendis 6.3_R18445-1 [---] *Environmental Test Report* p-is 3.1 on sätestatud testide läbiviimine temperatuuril 15-35 °C). Vaidlustaja ei ole ka vaidlustuses märkinud, millisest pakkumuses esitatud tootja väljastatud dokumendist oleks Hankija praegusel juhul üldse saanud asjakohaselt kontrollida, et *Tehnilises kirjelduses nõutud näitajad* (mis peavad tõendama pakkumuse vastavust TK-le), on pakutud seadme puhul saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi (TK p 31).

10. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija otsus, mis Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks ja vastavate põhjenduste esitamiseks tugineb TTÜ aruandele (mõõtmistulemusele selles, et laseri 2 (IHR) maksimaalne lainepikkus on 818 nm), on õige ja selle kehtetuks tunnistamiseks alus puudub.

10.1. Vaidlustuse kohaselt on TTÜ aruandel kaks põhimõttelist puudust:

- seadet testiti ruumis, mille temperatuur oli $25,2 \pm 1,0$ °C;
- puuduvad andmed testitud seadme enda temperatuuri kohta.

Vaidlustaja väitel tuleneb TK p-ist 31, et ruumi temperatuur peab olema täpselt +25 °C ja ka testitava seadme temperatuur peab olema +25 °C.

10.1.1. TK p 31 sätestab nõude, et *Tehnilises kirjelduses nõutud näitajad on saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi*. Puudub vaidlus, et TTÜ aruanne arvestab ruumi temperatuuri, kuid mitte seadme temperatuuri. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et tingimuse sõnastusest nähtuvalt (*näitajad on saavutatud temperatuuritingimustes*) ei saanud pakkujad aru saada, et Hankija kavatses näidist kontrollida viisil, et esmalt mõõdetakse seadme (sise)temperatuuri (Vaidlustaja ei vaidle vastu Hankija väitele, et selleks peaks seadme lahti monteerima) ja alles seejärel testitakse seadet ruumis, mille temperatuur vastab temperatuuritingimustele. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et TK p-ile 31 vastab iga seade (sõltumata seadme temperatuurist), mille puhul on tõendatud, et TK-s nõutud näitajad *on saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi*, mistõttu vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija Otsus (viitega TTÜ aruandele) ei ole vale seetõttu, et testitud seadme temperatuur (temperatuurisõltuvus) on jäetud kontrollimata (mõõtmata/arvesse võtmata).

Märkimisväärne on, et kuna Vaidlustaja on pakkumuses (Lisa 1 tehniline kirjeldus p 31) esitanud kinnituse, et *Tehnilises kirjelduses nõutud näitajad on saavutatud temperatuuritingimustes +25 kraadi*, siis väites, et tema saavutas nõutud näitajad tingimustes, kus nii seade ise kui ka ruum vastasid kontrollitult nõudele +25 kraadi, tulnuks oma saavutusi kuidagi hiljemalt vaidlustusmenetluses tõendada. Vaidlustaja ei väida, et ta ise (või tootja) oleks pakutavat seadet enne pakkumuse esitamist selliselt testinud ja selle näitajad vastavad Vaidlustaja poolt ettenähtud viisil testides TK-le.

10.1.2. Vaidlustaja väidab, et kuna TK kohaselt pidid TK p-i 29.3 nõuded olema täidetud temperatuuritingimustes +25 °C, siis ei saa Vaidlustaja pakkumuse ette heita, et tema näidistoote IR laseri lainepikkus ei jäänud nõutavasse vahemikku temperatuuritingimustes $25,2 \pm 1,0$ °C. Vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga ei nõustu.

TTÜ aruandest nähtuvalt on mõõtemetoodika EVS-EN 13032-1:2004+A1:2012 (edaspidi Standard). Puudub vaidlus, et kasutatud on õiget mõõtemetoodikat (Vaidlustaja ei väida, et Hankija kasutatud Standard oleks vale või et Hankija oleks pidanud kasutama mingit muud mõõtemetoodikat TK p-is 29.3 sätestatud näitaja kontrollimiseks esitatud näidise testimisel). Standardi p 5, mis *kehtestab katsetustele esitatavad laboratoorsed nõuded*, märgib p-is 5.2.3 järgmist:

Ümbruse temperatuur

Ümbruse keskmine temperatuur T_m peab valgusallika kogu katsetamise kestel olema $(25 \pm 1) ^\circ\text{C}$, välja arvatud juhtumel, mil tabelis 2 on esitatud suuremad tolerantsid [---].

Seega on juba Standardis sätestatud tolerants, millega TTÜ aruanne arvestab, ja ilma tolerantsi arvestamata seadme Standardile vastavust ei kontrollita. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna kuitahes täpsete mõõtmistega ei ole võimalik absoluutselt täpselt tulemusi saada, siis Vaidlustaja seisukoht sellest, et mõõtemääramatust Hankija antud juhul arvestada ei tohtinud ja mis tahes tulemus, mis pole absoluutselt täpne, on vale, muudaks TK p-is 31 sätestatud tingimuse kontrollimatuks ja sisutihjaks. Vaidlustuskomisjon rõhutab veel kord, et Vaidlustaja ei ole vaidlustusmenetluses esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et pakkumuse esitamise hetkel on ta ise TK p-is 29.3 sätestatud nõude pakutaval seadmel täitnud täpselt +25 kraadi juures ja selleks on pädev mõõtemetoodikaga olemas. Vaidlustuskomisjon leiab, et Standard sätestab selliste näitajate nagu on sätestatud TK p-is 29.3 kontrollimiseks sobiva mõõtemetoodika ja nõustub Hankija väitega, et TK-s nõutud temperatuuri (+25 kraadi) nõuet tuleb selle täitmise kontrollimisel mõistlikult tõlgendada selliselt, et arvestada tuleb ka testkeskkonna temperatuuri varieeruvusega ja ruumi temperatuuri mõõtmisel lisada ka mõõtemääramatus.

10.2. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija oli RHAD-is ette näinud pakkumuste vastavuse kontrollimise näidiste alusel, Hankija võis kasutada eksperte asjas tähtsust omavate asjaolude kontrollimiseks (esitatud näidise vastavuse kontrollimiseks TK-le), Tallinna Tehnikaülikooli elektroenergeetika ja mehhatroonika instituudi valgustehnika labor on pädev TK p-is 29.3 sätestatud näitude kontrollimiseks mõõtmisi läbi viima, valitud mõõtemetoodika (Standardil põhinev) oli selleks sobiv ja TTÜ aruandega on tõendatud Vaidlustaja pakkumuse (esitatud näidise) mittevastavus TK p-ile 29.3 ja Hankija on sellele Otsuses tuginenud. Seega Hankija on Vaidlustaja pakkumuse vastavust TK p-ile 29.3 kontrollinud kooskõlas RHAD-iga, tuvastanud õigesti pakkumuse mittevastavuse TK-le ja lükanud selle tagasi.

11. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus

Vaidlustaja on vaidlustanud ka Hankija otsuse, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks. Vaidlustus selles osas põhineb nn otsuste järgnevuse põhimõttel, mille kohaselt Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse õigusvastasuse tõttu on õigusvastane ka sellele järgnev Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus, kuna Vaidlustaja pakkumuse vastavaks tunnistamisel tulnuks hindamise kriteeriumide kohaselt edukaks tunnistada tema pakkumus. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus on õiguspärane, siis puudub alus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

12. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist, Kolmas isik oma seisukohti ei esitanud, mistõttu tal kulusid tekkida ei saanud.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk